

Wiki – kaasaegne entsüklopeedia

Eesmärk:

- Lugeda materjale
- Õppida iseseisval luua viki lehte
- Lahendada harjutus materjalide lõpus

Wikist üldiselt:

Wiki ehk viki on veebisait, mis võimaldab selle külastajatel lihtsalt sisu lisada, kustutada ning muuta. Tavaliselt ei ole isegi eelnev kasutajaks registreerimine nõutav. Termin viki võib tähistada ka viki-veebisaidi loomiseks kasutatavat tarkvara ehk viki-mootorit.

Esimese viki-tarkvara WikiWikiWeb-i loomist alustas Ward Cunningham 1994. aastal ning esimese viki-veebisaidi avas ta 25. märtsil 1995. Sõna wiki wiki pärineb hawaii keelest ning tähendab 'kiire'.

Kõige tuntum viki maailmas loetakse Wikipedia (<http://www.wikipedia.org>), millel on üle 2 miljoni artikli, mis on kõik kirjutatud interneti kasutajate poolt. Vikipeedia on viki, mille sisu on entsüklopeedilist laadi.

PmWiki:

PmWiki on vabatarkvara, mis on kirjutatud Patrick R. Michaud poolt. See süsteem on kirjutatud PHP skriptimis keeles ja on välja lastud inimestele kasutamiseks [GNU General Public License](#) alt.

PmWiki oli algusest peale disainitud, kui lihtne ja mahukas mootor, millega saab teha professionaalseid lehekülgi. Arvesse oli ka võetud tingimus, et lehti saaksid luua lõpmatu arv autoreid, samas mõned lehed ka piirata kasutusõigustega. Üks tähtis tarkvara omadus on see, et ka inimesed väga väikeste arvutialaste teadmistega saab kergesti lisada materjale viki lehtedele. Samas tarkvara on väga kerge installeerimisel ja tahab olla maksimaalselt paindlik, et sobida kõikidele.

- Lehtede säilitamine – kõik lehed säilitatakse serveris ja samas ka kõik muutused, mis tehti lehega. See annab kerge võimaluse jälgida ja tagasipöörata kõik muudatused;
- Mallid – PmWiki toetab malle, mis lubab muuta viki kuju, nii kuidas iga kasutaja soovib;
- Juurdepääsuõigused – võimaldab häälestada juurdepääs erinevatele lehtedele;
- Kohandavus – võimalik muuta viki, nii et see sobiks kõikidele kasutajatele.

Süsteemi nõuded PmWiki installeerimiseks:

- PHP 4.1.1 või uuem
- Veebiserver, mis toetab PHP-d

PmWiki kasutusjuhend:

Lehe redigeerimine

Selleks, et muuta midagi lehel, tuleks otsida vastav link muutmiseks "Lehe redigeerimine", samas uue tühja lehe puhul on selleks vaja vajutada - "?". Veel üks võimalus on minna redigeerimis lehele otse brauseri aadressi aknast, selleks tuleb lisa lehe aadressile "?action=edit" nt.

<http://wiki.cs.ut.ee/pmwiki/?action=edit>.

[Main/](#)

ESP22066

[Viimased muudatused](#)

[Printvaade](#)

[Lehe ajalugu](#)

[Lehe redigeerimine](#)

Here is a place where you can exercise using Wiki. Please add tools you are using to this list.

[1]? [Testing](#) We are here!?

Uue lehe lisamine

Selleks, et igati kujundada leht vikis tuleb kasutada spetsiaalseid koode. Et viidata mingile lehele tuleb kasutada kood – [[LeheViit Lehenimi]]. Viidates süüsteemis olematule lehele tekkib selle taha küsimärk millele klikates satute lehe redigeerimis lehele ja peale info salvestamist leht automaatselt lisatakse süsteemi.

Main.SomethingElse redigeerimine

Wikisõna SomethingElse kirjeldus tuleb siia

Autor:

See on vähetähtis redaktsioon

Salvesta

Eelvaade

Taasta

Lehe kujundamine

Selleks, et anda puhta tekstile ka mingit kujundust kasutatakse vikis koodide süsteemi. HTML või JavaScript kasutamine on üldjuhul keelatud, sest see võib kaasa tuua paljusid turvaprobleeme.

Kood	Seletus
[[tekst -> http://...]]	Viide välisele resursile. Tekst on osa, mis ilmub lehele ja peale -> tuleb täispikk viide, mis peab algama http://
'''tekst'''	Tekst paksus kirjas
"tekst"	Kaldtekst
{+tekst+}	Allakriipsutatud tekst
{-tekst-}	Mahatõmmatud tekst
%center% tekst	Tekst tsentreeritakse
%right% tekst	Tekst viiakse paremasse äärde
-> tekst	Enne teksti tuleb taandrida, kus miinuste arv näitab taandrea suurust
* Punkt 1 ** Punkt 1.1 * Punkt 2	Loeteelu, kus tähtede arv näitab alla kuuluvust
# Item 1 ## Item 1.1 # Item 2	Numbriline loeteelu
----	Horisontaaljoon
[@tekst@]	Tekst on masinakood ja seda tuleb eraldada

Antud koodidega võib vabalt opereerida enamustel viki süsteemides!

Lehe ajalugu

PmWiki süsteem jätab automaatselt meelde ka kõik tehtud muudatused lehtedel. Hiljem võib kiiresti sirvida jälgides muudatusi ja vajadusel taastada.

[Peida vähemtähtsamad redaktsioonid](#) - [Näita märgistuskeele muudatusi](#)

reede, 30. november 2007, kell 00:42 EET **Oleg**

Muudetud rida 1:

Here is a place where you can exercise using Wiki. Please add tools you are using to this list.

uus:

Here is a place where you can exercise using Wiki. Please add tools you are using to this list.

[Taasta](#)

neljapäev, 29. november 2007, kell 23:56 EET **Oleg**

Lisatud rida 6:

We are here!?

[Taasta](#)

Ülesanne:

- 1) Tuleb luua oma nimeline leht PmWiki's, mis on installeeritud aadressil – <http://wiki.cs.ut.ee>;
- 2) Pealehelt minna arvutikäsitusõpetuse Wikileheküljele ja seal lisada oma oma nimeline leht nimekirjas; (<http://wiki.cs.ut.ee/pmwiki/PmWiki/ArvutiOpetus2007>)
- 3) Leida internetist huvitav artikkel ja lisada see oma lehele. Proovida ära kasutada kõike koode, mis olid praktikumil läbivõetud;
- 4) (Tekitada oma lehel viited teiste õpilaste lehtedele);
- 5) Teha mitu muudatust ja kontrollida kuidas nad kajastuvad ajaloo lehel.